

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. V.

Broj 42.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro.
PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 1-70, za vanjske u poštarinom K 2, za inozemstvo K 2-25. Na po i na cijelu godinu razmjerno više.
Pojedini broj stoji 16 šilira.
Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
16. listopada 1910.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petični redak u redakcionom dijelu 20 šil. u oglasnom 10 šil. Za oglas, koji se više puta vraćaju, daje se znatan popust.
Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Raspis izbora.

Naredbom kr. hrv.-slav.-dalm. zemalj. vlade, odjela za unutarnje poslove, od 13. listopada 1910. br. 60.484 određen je izbor narodnoga zastupnika u izbornom kotaru br. 32 s biralištem u Samoboru na dan 28. listopada 1910.

Izbor će se početi dne 28. listopada 1910. u 8 sati prije podne, a glasovanje će se u 4 sata poslije podne zaključiti, no ako se u 4 sata poslije podne prijavi ma i jedan samo izbornik, koji nije glasovao, ima se biranje nastaviti do 5 sati poslije podne i tada tek zaključiti.

Izbornici iz upravnih općina Samobor, Podvrh, Sv. Nedjelja, Stupnik i od upravne općine Šestine, porezna opć. Šestine imaju glasovati pred glasačkim odborom I. u zgradi trgovišnog poglavarstva, a izbornici iz upravnih općina Sv. Martin, Stenjevec te Brdovec imaju glasovati pred glasačkim odborom II. u zgradi niže pučke škole u istom mjestu.

Za predsjednika glasačkoga odbora I, koji će podjedno vršiti poslove izbornoga odbora imenovan je županijski izaslanik gospodin Milan Kijućec, kr. kot. predstojnik, a za predsjednika glasačkoga odbora II. imenovan je gospodin Bogdan Cvianović, kr. kot. pristav.

Skupni imenik izbornika cijeloga izbornoga kotara izložen je od današnjega dana u opć. uredu trg. Samobor u Samoboru na svaki dan uvid; osim toga mogu se evidencije

ti izborne listine pojedinih općina kod dotičnih općinskih poglavarstva.

Eventualni uži izbor obaviti će se sutradan iza prvoga izbora t. j. ako bude konačni posjedak izbora ustanovljen na sam dan izbora, dne 29. listopada 1910., bude li pak konačni posjedak izbora ustanovljen slijedeći dan iza izbora, obaviti će se uži izbor dne 31. listopada 1910.

Skupština Pripomoćnice.

Kako je 3. o. m. sazvana skupština odgođena jednodušnim zaključkom sviju skupštinaru, to je nova određena i sazvana za proslavu nedjelje. Za ovu skupštinu bilo je još živije zanimanje no za prijašnju, a i agitacija se je razmahala dosta jako. Dosada su kod predjašnjih skupština birani funkcionari jednoglasno i akklamacijom, a ovaj put su pače izdane tri glasovnice tiskom! Dvije su bile jednake i imale su iste kandidate; jedina je bila razlika, što je na jednoj kao ravnatelj bio istaknut g. Ante Razum a na drugoj g. Levičar. Na trećoj je bila različna kombinacija članova, koji bi imali ući u odbor, a kao ravnatelj je bio i opet istaknut g. Levičar. Potonje dvije glasovnice potekle su od manjine, koja je kandidirala na ravnateljsko mjesto g. Levičara. Od većine je bila izdala prva glasovnica, koja je kandidirala uglavnom stari odbor, a za ravnatelja g. Razuma, koji već od osnutka pripomoćnice obnaša ovu čast.

Makar da se moglo prilično sigurno sagoviještati, na čijoj će strani biti pobjeda ipak je na samoj skupštini bilo dosta napeto raspoloženje, a zvedljivo se očekivao i rezultat izbora, da se sazna točan broj glasova, koji je otpao na pojedine kandidate.



Posljedni smo se put osvrnuli na 70 godišnjicu te rad našeg odličnog i zaslužnog gradjanina, Franje Reizera. Danas donosimo njegovu sliku.

No ovaj je proglašen istom kasno u noći — bilo je 10 sati — jer se uslijed križanih glasovnica i mnogobrojnih kandidata kao i konstatovanja broja glasova prema učesnicama izgubilo dosta vremena, pak je skrutinij mogao biti dovršen tek u rečeni sat.

Sama skupština otpočela je u 3 i po sata, a otvorio ju je u odsuću svih ostalih funkcionara dosadašnji tajnik g. Stj. Vuković koji zamoli najstarijega člana g. Josipa Komparea, da privremeno predsjedja skupštini kao dobnai predsjednik. Dobni predsjednik,

Kraj potoka.

Lagano i sporo tečeš, potociću, tekom mukom okrećuš milinaš hokeša, da prohraniš sirotinju našu. Mitujesh vrbove grane, gledaš ih pa odlažeš tih i neopazice daleko tamo tavan zala, gubiš se u nedogledna ponorima. Napoje si ledne i nahraniš gladnu našu sirotinju i nijemo tlače, obješće crno naše rublje, obješće tvrdo polje pa ideš, ideš dalje u smijeh, u ponore i grobove svoje. A mi ostajemo i gledamo, kako se u isti čas razliješ, umireš i živih vječnu životom.

O šepa i bistra voda moja, što šepaš tako muklo, što šepateš tako tih, na koga ti je tako tih? Zateđu krlješ tajne svoje od mene, kad pomislim tvoji mrtvi šum, kad razvijem tvoji tih šepat, kad opetam, da se šepa na me.

Bilo sam dijete, maleno, zamuzano dijete, kad sam te bio urez gasio, padao po tebi, igrao se s tobom, a ti me milovao. Opete si mi kamena, — tvrdo tako junačka prva djece tvoje, — na njega sam naslonio djetinju glavu, a ti si čekljao mladu kosu moju. Često smo djetinji radost moju i tugu.

Ne sjećaš se, kad si prvi put s mog njeznog lica otr'o guste suze? Ne sjećaš se onih svetih suza, što sam ih tebi povjerio, jer sam znao, da ćeš ih odvesti mimo svjetlog groba roditelja moga? A kako da se sjećaš — davno je to bilo, a od tada do danas mnoga je sirotinjska suza opetla vitlo i nježno tijelo tvoje. Kraj tebe sam često snivao danju i tihom večeri, gledao sam, kolikom ljubavi gledaš i mitujesh zelenu vrbu, kako čistiš i rediš zemlju našu i kamena. Pojdi, hraniš, kraljš, sve nas razgovaraj bez prestanka tako uvijek, — bez umora i svadje, kad dopreš, a mi te svi razumijemo, molimo te s tobom saditi vječnom molitvom za dobro i uredu sirotinju našu i ove ovdje i nedaletko, razbitanu po svijetu u dobro i nevolji. Da, mi smo i za njih molili, jer nije bilo gore ni vade, koja bi rastavila dušu našu. — Kako smo jedno drugo lijepo razumjeli?

Došlo je pomalo ono vrijeme, u koje sam daleko od tebe i ja lutao svijetom. Pratio mora i rijeka vodilo me put. Sretao sam gladne, veoma gladne ljude, — nikoga nijesam nahranio, sretao sam ledne, — nikoga napojio. Bosa, gola i zaplakana djeca

prolazila su mimo mene, ništa me nije ganulo. A vi ste valjda i za mene molili . . .

Za bogataša je uzak široki svijet i ja sam se jedva provlačio, — bojao sam se za svoje fino, gospodsko odijelo. Jedva sam opet došao do tebe . . . U tvome bistrom licu ugledao sam svoje, — zgrozio sam se, što mi kazuješ i biješao sam od tebe daleko u polje, u gore, po najstrijmijim putovima a slutio sam, da i ti mene izbjegavaš, da se žuriš, da letiš, — samo da me ne vidiš — u ponore i grobove svoje. Da. Znaš, dok je moje žuto i uvelo lice nad tobom stajalo, zavirio si mi u dušu i vidio, — dobro si vidio — da je i ona okaljana. A ti ne pereš, ne rediš i ne gladiš kaljave duše . . . Curvaš svoju čistoću za se i za drugu sirotinju. Iz dubokih mojih očiju jedva su se jednom isdigle dvije suze, a ti si ih odveo mimo zaboravljenog groba roditelja moga . . . tih i neopazice . . . kao da se bojiš, da će na te krivnja.

Tvoji tih šepat i mukli šum opet su me domanili iz polja, gore i strmih putova, padao sam kraj tebe i puštao, da na tvrdom kamenu čekljaš kosu moju, a ti si me kao i prije milovao i nad umornom glavom izgovarao tih riječi, ali — ja ih više nije-

pozdravlja skupštinare i želi staviti prijedlog glede odbora. (Član Levičar prigovara). — Član Franceković ml. moli za riječ. Predlaže s obzirom na to, da obe stranke imaju na glasovnicama za predsjednika g. dra. M. Juratovića, neka se unaprijed izjavi skupština, da on preuzme predsjedničko mjesto. (Skupština jednodušno usvaja ovaj prijedlog, te bira aklamacijom dra. Juratovića).

Dr. Juratović zahvaljuje na povjerenju koje ga je zapalo i obećaje, da će sve učiniti, kako bi ova korisna institucija donijela što ljepših plodova našem građanstvu, koje ju sastavlja. Poziva članove, da predadu svoje glasovnice, a za skrutatore imenuje članove Ivana Levičara, Milutina Novakovića i Franju Medveda. — Pošto su svi nazočni predali glasovnice, mnogi i kao zastupnici opunomoćeni po zapriječenim članovima, poče skrutinij, koji, kako već spomenuto, trajao je do 10 sati. Za brojenja glasova došlo je između skrutatora I. Levičara i F. Medveda do žestih upadica pri čem g. I. Levičar uzrujano ostavlja dvoranu. Za skrutatora je potom na njegovo mjesto pozvan g. Saurer, pa je skrutinij onda nastavljen. — Rezultat izbora je ovaj:

Od 576 glasova što ih svi članovi pripomoćnice uopće imaju bile su predane 144 glasovnice sa 266 glasova; pa su izabrani gg. dr. Mijo Juratović predsjednikom, s 235 glasova; potpredsjednikom Franjo Oslaković sa 160 glasova; ravnateljem Ante Razum sa 170 glasova (njegov protu kandidat I. Levičar dobio je 85 glasova), podravnateljem Vilim Pavlović sa 194 glasa. — U revizijski odbor izabrani su Franjo Bahovec, Josip Čop i Hinko Saurer, a u ravnateljstvo, koje sastoji od 12 članova Mijo Noršić, Janko Kompare, Gjuro Herceg, Božidar Božić, Alfred Arch, Marcel Melinščak, Franjo Švarić, Milutin Novaković, M. Škarek, Filip Šimec, Mato Hodnik i Vj. Juratović. Svi su ovi birani sa većinom od 255 do 93 glasa. — Osim ovih predani su glasovi još za 20 drugih članova, koji su ostali u manjini.

Protiv rezultata izbora, koji je proglasio predsjednik dr. M. Juratović, nije stavljen prigovor ni s koje strane, pa su nato glasovnice zapečaćene pečatom trg. općine i predane na pohranu predsjedniku.

Dosadašnji tajnik Stj. Vuković predlaže da se dozvoli nagrada za pomoćnika, koji će u nedjelju kod ubiranja uplata pomagati. Veli da je ovaka pomoć nužna radi upisanih brojnih učesnika. — Skupština prepušta

zam razumio. Bojao sam se tih riječi, jer sam pomišljao da je to tvoja tiha a teška kletva nad čovjekom, nad djetetom svojim okaljane duše. Da. Slutio sam, da žališ na me

A oko mene su orala braća moja, kosila i sebično sabirala plodove, u mlin donosila i spremala u podrum i žitnice i za se i za blago i jedan za drugoga. Zgurenih iedja, crni, zamršeni, gazili su preko tebe i mutili blatom vodu tvoju; oni su tebe kaljali, a ti njih; nikada nijesu dolazili da se naslušaju šapata tvoga, nikada ništa za te ne učiniše, samo su te krali, mučili, kaljali pohlepno zajedno sa žednom, grabežljivom, tvrdom svojom zemljom, zajedno s mršavim gladnim, nijenim svojim blagom, kome si bio hrana i piće. Nijesu te žalili ti crni ljudi . . .

Pa ipak, nevjerni potoče, svake večeri, kad su ono iz izmorenih njihovih grudi, koje si toliko puta razgalio, odzvanjali ispred brda tužni glasovi, ti si ih pohlepno srkao u se i nosio sa sobom kao i suze moje. A ti tužni glasovi tako su se slijevali s tvojim šapatom, molitvom i kletvom, a sve to s onim teškim uzdasima žedne zemlje oranice, s muklim glasovima nijemoga blaga, sa sitnim pijevom noćnih ptica, sa svakim šuš-tajem gorina lista i travke na zemlji, zvijeri u šumi i crva u polju, — sve se to, velim, slijevalo u skladnu veličanstvenu pjesmu, da sam jasno mogao razabrati svetu molitvu za spas od ljudi okaljane duše.

B—n L.

ovu stvar ravnateljskom vijeću, da ono po uvidjavnosti odredi, što će biti nužno kao i to da dopusti ostale izdatke u poslovanju Pripomoćne udruge.

Zaključeno je nadalje, da se uplaćivanjem nedjeljnih uložaka počne danas. Končno su za ovjerovljenje zapisnika izabrana gg. Josip Bračun, Franjo Medved i Vjekoslav Vrbančić.

— U četvrtak uveče bila je prva sjednica ravnateljškoga vijeća, koje je izabralo ponovo tajnikom i knjigovodjom g. Stjepana Vukovića, a za podvornika namjestilo Ivana Ribarića uz dosadašnju plaću. Svi su članovi ravnatelj. vijeća zavjereni po predsjedniku Dru. Juratoviću.

Končno je vijeće uzelo u pretres prijedlog Stj. Vukovića stavljenog na skupštini, te je zaključilo, da za ovu godinu ne može staviti u izgled nikake preinake, a niti namještenje pomoćnika knjigovodji. Ovake zaključke vlasna je stvarati samo glavna skupština.

Domaće vijesti.

Imenovanje. Njegovo c. i kr. apost. Veličanstvo imenovalo je odsječnoga savjetnika Dragana vit. Trnskoga članom zamjenikom zemaljskog komasacionog povjerenstva.

Promaknuće. Ban je imenovao kr. kot. pristava II. razreda i upravitelja kr. kotarske oblasti Slatini, gosp. Šandora Benaka, kr. županijskim perovodjom u IX. činovnom razredu sa sustavnim berivima ostavljajući ga i nadalje na sadašnjem mjestu službovanja. — Čestitamo.

Kandidature u samoborskom kotaru. Osim bivšeg zastupnika u ovom kotaru dra. Ante Pavličića, koji kandidira na programu Starčevićeve stranke prava, kandidiraju u samoborskom kotaru Dr. Gjuro Horvat, odvjednik i kr. javni bilježnik u Samoboru, izvan stranaka, Mirko Kleščić, ljekarnik u Samoboru, na programu stranke prava i Josip Ljubić, stedijski knjigovodja u Ogulinu kao kandidat seljačke stranke.

Malo statistike iz društva za pobjepljanje u Samoboru. Kada čovjek pogleda u prošlost, ovog toliko korisnog društva po Samobor, mora se zaista diviti svemu onomu, što je to društvo učinilo i što društvo i danas radi, a sve to sa jedva 3—400 K dohotka na godinu! Ne znamo koji su razlozi, da ga građanstvo tako slabo pomaže, gdje je barem rad ovog društva vidljiv, i gdje svatko dobro znađe, kako nam je baš to društvo po naš Samobor tako korisno. Moguće da je krivnja na odboru, a moguće i na građanstvu.

Nije sada ovdje mjesto, da istražimo na komu je krivnja, pak će biti najbolje, da donesemo malo statistike, da se vidi kako je skroz opravdana tvrdnja, kad kažemo, da se u Samoboru slabo podupire ovo društvo.

Ako uzimamo, da Samobor ima blizu 3000 stanovnika, a od tih svih samo je njih 100, koji daju 20 fil na mjesec, to se čovjek mora začuditi, da je u mnogih lokalni patriotizam i ljubav za Samobor tako malen. Ovdje ćemo iznijeti brojke, da se vidi što podupire društvo. U Samoboru imaju 40. gostionica, a od ovih četrdeset gostioničara samo njih devet plaća tome društvu 20 fil. mjesečno. Zalosno ali istinito! Gostioničari imaju najveću korist od stranica, koji dolaze kroz ljeto ovamo, a ipak daju najmanje ovome društvu, koje najviše čini, da hude stranima boravijenje što ugodnije.

Od 30 trgovaca imaju ih tek 13 koji daju samo 20 fil. mjesečno, a strani koji borave kroz ljeto ovdje, sigurno dosta lijep novac ostavljaju našim trgovinama. Od svih obrtnika, samo su petorica, koji daju 20 fil. mjesečno, dok su ostali prinosnici, činovnici, posjednici i privatni, koji baš od svega prometa u Samoboru najmanju korist

imadu, što više činovnici moraju samo skuplje plaćati i stan i živjeti kraj stranaca, a plaća im jednaka! Šestorica su koji plaćaju 12 K na godinu, a najzanimljivije je kod toga to, da od te šestorice, samo je jedan rođeni samoborac!

Mi ovo iznosimo u javnost, da se vidi kako na slabim nogama stoji ovo društvo i molimo građanstvo, da žrtvuje tih ciglih 20 filira mjesečno, jer čini veliko dobro za napredak Samobora.

Članovi dijele se u tri reda i to: mjesečno sa 1 K, sa 50 fil. i 20 fil. Neka da svak koliko može, a onda će i društvo moći još više raditi za naš lijepi Samobor. Članove prima g. Švarić, društveni blagajnik.

K.

Opaska uredništva. Donosimo ovaj dopis i apel na građanstvo, pa se moramo samo složiti s piščevim mnijenjem, da je u Samoboru i poželjno i opravdano, da se broj članova ovog u svakom pogledu patriotskog društva umnoži.

Malen broj članova zaista začudjuje, ali mnijemo, da tomu nije krivnja — pomanjkanje lokalnog patriotizma. Barem se to ne može općenito reći. Dakako da može biti i izuzetaka, pa je svakako za osuditi, ako imućnik sâm ne oćuti potrebe, da pristupi društvu i da žrtvuje na mjesec tih ciglih 20 fil. Velik broj našega građanstva jamačno bi ipak pristupio i pokazao i u tom pogledu svoje lokalno-patriotsko čuvstvo ali bi valjalo da i samo društvo poduzme neku akciju, kako skupno, tako i svaki pojedini član odbora, pa da kuša djelovati na one, od kojih se može pravom očekivati, da će se začlaniti. To doduše nije uvijek ugodan posao, ali kako je poznato, bez ovakih nagovora i apela obično ne ide. Ali ako se hoće trajnog pravog uspjeha nešto se mora i u samom društvu preinčiti. To su namire. Sad se izdaju one za cijelu godinu i na svotu od 2 K 40 fil. Mnogi bi rado i lako svakog mjeseca dao 20 fil, ali kad mu se najednom dodje sa namirom za cjelogodišnju članarinu, ta ovakav izdatak svakako teže osjeća, pa se dogodilo, da su pojedinci radi toga i prestali biti članovima. Mi smo uvjereni, da bi se sa ubiranjem mjesečne članarine i sa zgodnim nagovorom dobilo još mnogo članova iz svih slojeva našega građanstva bez razlike. Treba dakle i to pokušati, a mi ćemo sa naše strane svaki rad odbora, rado i svojski poduprijeti.

Gradjenje vila. Gdja. Vjera pl. Sauer odlučila je, da na svome ovelikom posjedu na Zagrebačkoj ulici započne gradjenjem vila. Za prvi početak sagradila bi tri takova ljetnikovca, koji će — prema nacrtu kojeg razgledasmo, biti vrlo praktični za stanovanje i ukusno gradjeni, te će biti na ures ulice, a i mjesta. Gradnjom bi se imalo započeti još ove godine.

Godišnjica potresa. U ponedjeljak se navršilo godinu dana, što se u Samoboru osjetio jak potres, koji je u školi, u samostanskoj crkvi i po više privatnih kuća ostavio znatnijih tragova i šteta.

Nemarno polaganje škole. Trg. načelnik poduzeo je energične mjere protiv onih roditelja, koji usuprot svijju opomena ne će da šalju svoju djecu u školu. Zalosno je, da se moraju prisilna sredstva upotrebljavati, dok bi se očekivalo, da će roditelji i sami uvidjeti, kako je škola samo prava blagodat i sreća za njihovu djecu.

Piramida na Topcu imala bi se početi graditi rano u proljeće. Plato je već izličen, te je odanle, po uvjeravanju onih, koji su taj vršak gore sada pohodili, vidik upravo prekrasan. Pogled silje do cijelog Zagorja i okoline mu. Sa piramide protegnut će se vidik još i dalje.

Privremena epidemska bolnica. Kako je poznato, nije pošlo trg. poglavarstvu za rukom, da za epidemijske bolnice dobije zgrade u Vrbovcu i Mirnovcu, pošto su se vlasnici protivili, da za istu svrhu ustupe svoje kuće. Sada je općina našla drugi izlaz. Odredila je za kolerne bolnice vlastite

kuće i to onu u Gajevoj ulici br. 24. (stan užigača svijetiljki Peršeta) te onu u Samostanskoj ulici br. 43. gdje stanuje Marko Fresl. Prvi je već iselio, a drugome je stanaru otkazan stan. Te epidemske bolnice, koje će se urediti za slučajeve kolere, male su kućice, koje bi jedva odgovarale svojoj svrsi. Nadajmo se međutim, da će nas minuti zlokobni gost, kolera, i da u dotične bolnice ne ćemo ni trebati unositi bolesnike.

Izborne skupštine. Kod kr. kotarske oblasti najavljene su za danas ove izborne skupštine: Dr. Horvat drži skupštinu u 9 sati prije podne Sv. Nedjelji, u 12 sati u Stupniku, poslije podne u Rakov Potoku. — Mirko Kleščić najavio je skupštinu u pol 10 sati u Sv. Martinu i u 4 sata poslije podne u Sv. Nedjelji.

Školske neprilike u Sv. Martinu još su uvijek na dnevnom redu. Umjesto da je općinsko zastupstvo konsekventno ostalo kod svoga jednom stvorenog zaključka u pogledu proširenja škole u Sv. Martinu, ono je mijenjalo svoj zaključak i stvar za teglo tako, da danas polazi školu 255 polaznika da ih je natrpano do 8 u jednoj klupi 2 m dugoj i da školska obuka zapinje poradi prenatrpanosti i onako male školske prostorije. Proširenje škole stvar je neodgovorna i goruće pitanje za djecu i roditelje ondješnje općine, a uslijed toga, što je zastupstvo promijenilo svoju odluku glede mjesta, na kome bi se imala podići nova zgrada i to u času, kad je već upravni odbor županije usvojio prvobitni zaključak opć. stvar je i opet odgođena i to na štetu škole i mladeži željne nauke i prosvjete. Kako nema nade, da bi se škola — uslijed razroznih i oprečnih mnijenja — već ove ili iduće godine proširila zamolio je sada škol. odbor županijsku oblast da privremeno oprostí od polaženja škole 55 polaznika, tako da ih 200 ostane na jednog učitelja ili da se u Sv. Martinu iznajmi od Mije Šiloboda jedna ili dvije sobe za I. i II. godišta, te da se za obučavanje rečenih godišta namjesti žensko učiteljsko lice. Te su sobe zračne, suhe i svijetle. pak je nade, da će županijska oblast ovoj molbi školskog odbora udovoljiti namjestivši onamo učiteljicu da se tako otereti tamošnji učitelj i učini školska obuka pristupačna svoj djeci.

Arondiranje općine Sv. Martin i Sv. Nedjelja. Glasom ubavijesti kr. zem. vladnog odjela za pravosuđe, odnosno dopisa nadzorništva zem. katastralne izmjere provedeno je u katastru i u gruntovnici odcijepljenje sela odnosno rudina Srebrnjak i Mala Gorica od porezne općine Molvice, a upravne općine Sv. Martin k poreznoj općini Sv. Nedjelja.

Mi smo u svoje vrijeme istakli razloge, koji su odlučili kod ovog arondiranja, pa ih ne trebamo sada posebice navoditi. Samo nam je napomenuti, da će faktično i i potpuno odijeljenje rečenih sela uslijediti s 1. siječnja 1911. U to ime sastavit će se sada posebni iskaz, iz kojega će se točno razabrati koja sela sa kojim brojem žiteljstva i kuća, te kojom površinom zemljišta spadaju uslijed ove promjene u općinu Sv. Martin, a koja u općinu Sv. Nedjelja.

Skrajnji barbarizam. Na Stražniku, jednom od naših prekrasnih prirodnih perivoja, već se višeput iskazala nečija zlobna ruka trgajući granje i mlado drveće. Sad opet isti individuum ili njemu slični našao se na pakosnom djelu razvalivši preko noći čitav rigol, što ga je postavilo Društvo za poljepljanje Samobora, pošto je prije nekoga vremena izvukao i razbacao već po četvrti put cementne cijevi za otkanje vode. Policija bi trebala da poduzme energične korake te eruirat krivca. Samo kad će se jednom naći ovaki barbari i ekzemplarno kazniti, moći će spriječiti daljnja pljačkanja na našim javnim nasadima i perivojima.

Izložba govoda i konja. U našem kotaru imala bi se i do godine održati izložba stoke, koja je već i ove godine urodila povoljnim rezultatom. Kr. županijska oblast pozvala je općine, da uzastojno, kako

bi se već prigodom sastava proračuna za iduću godinu votirala dostatna svota u rečenu svrhu. Kr. zem. vlada doznačit će za tu svrhu isti iznos, koji će pridonijeti sve općine u kotaru zajedno.

Kradja alata. Ovipostojna ophoda izvidila je, da je 16. listopada u noći iz kamenoloma „Veliki Črnc“ seljaku Valentu Štenglju iz Ruda nestala željezna poluga (štanga) i željezni bat, sve u vrijednosti od 15 K. Poluga i bat pronađeni su kod Josipa Skendrovića seljaka iz Ruda kbr. 20, te je prijavljen kr. kotarskom sudu.

Društvene vijesti.

Iz društva za poljepljanje Samobora. U vinogradu g. Presečka na Rajcu, sakupljeno je kod zdravice domovini 12 K za gradnju nove piramide. — Gospodin N. N. u Samoboru darovao 1 K.

To bi bio početak. Umoljavaju se naši sugradjani, da se barem u veselom društvu sjete ove piramide, te da sakupljaju novac za nju.

Društvu su pristupili kao novi podupirajući članovi: gg. Milutin Jurčić, Ladislav Rosenberger, Slavko Šek, Ivan Škarek svaki sa 50 fil. mjesečno, Mijo Noršić i Vjekoslav Sirovica sa 20 fil. Živjeli!

Glavna vježba vatrogasnog društva bit će danas poslije podne u 3 sata.

„Hrv. Sokol“ započeo je 12. o. mj. redovite svoje vježbe. Ove se obavljaju u sokolani t. j. u velikoj dvorani Penziona. Mladići, koji bi bili voljni pristupiti u ovo društvo neka se obrate na starostu Dra. Juratovića. — Vježbe se obavljaju svakoga utorka i četvrtka u pol devet sati na večer, a ravna njima iškolani prednjak br. Jurčić.

Bjesnoća.

Piše Fr. Gabrek kr. kot. veterinar.

(Nastavak)

Od domaćih životinja mogu oboljeti sve redom, pače i perad. Otrov ili virus bjesnoće prenosi bolesna životinja slinom u nagriženo mjesto tijela, u ranu. Odavije se širi otrov dalje putem živaca prema mozgu. Tako dugo, dok otrov nije došao u mozag, životinja je potpuno zdrava. Ona oboli vidljivo tek onda, kad otrov dopre u mozag. Od ugriza dakle, pa do prvih znakova oboljenja treba da prodje neko vrijeme. Ovo je vrijeme kraće, čim je rana veća i bliže glavi; a čim je rana manja i dalje od glave, stím prodje više vremena, dok se bolest razvije. Prema tome su najpogibelnije rane kod čovjeka na licu i rukama, a manje pogibelnije na nogama. Isto tako su opasnije rane na onim mjestima, gdje imade više živaca, negoli tamo, gdje je malo živaca. Duboke su rane zato opasnije, jer je više živaca ozlijeđeno, dok je kod malih rana opasnost manja. Dalje dolazi uobzir i jakost otrova. Kod raznih životinja može biti virus raznooliko otrovan. Pripovjedao mi jedan liječnik, da je jedan čovjek pobjesnio već uslijed toga, što mu je pas lizao ruke. U tom slučaju m. rao je dotični čovjek imati na ruci sasna neznatnu, moguće i prostim okom nevidljivu ranicu, dok je opet otrov pasje sline bio od velike jakosti.

Vrijeme, što prodje od ugriza pa do prvih znakova bolesti, vrlo je različito. Kod čovjeka je najkraći poznati rok 13 dana. Obično nastupi bolest između 20—60 dana, a iznimice tek iza 90 dana. U povjesti medicine poznat je jedan slučaj, gdje je čovjek iza 2 i pol godine obolio.

Kod životinja se pojavljuje bjesnoća također u nejednakom vremenu. Mladje životinje obole prije negoli starije. Najprije se može bolest razviti u roku od 14 dana, običnije iza 6—8 tjedana, a katkada iza više mjeseci do 1—2 godine. Od pasa obole tek 43 posto u roku od 30 dana Psi i svinje obole razmjerno prije, dok konji i govoda kasnije. Obzirom na raznooliko trajanje razvika bolesti, napose kod pasa, očito je,

da 40 dnevni kontumac, što ga zakon propisuje, ne podaje dovoljno sigurnosti protiv bjesnoće. Osobito je ovo prekratko vrijeme u onim slučajevima, gdje se sigurno znade, da se bjesno pseto mnogo klatarilo, te više pasa — koji se ne mogu točno pronaći — nagrizlo.

Važno je za svakog vlasnika psa, a i za narod općenito, da uzmogne barem donekle posumnjati ili prepoznati, da li je pas bjesan. Mnijenje je naroda, da bjesan pas bježi s podvinutim repom, iz ustiju mu curi slina, a oči su mu krvave. Ne pokazuje li pas ovih znakova, tad ne vjeruje, da bi pas mogao biti bjesan. Ovo je dakako skroz krivo mnijenje. Istina je, da je svaki pas koji gornje pojave pokazuje vrlo sumnjiv i da može biti bjesan, ali imade također bjesnih pasa, s vrlo različitim znakovima. U glavnome imade kod psa dva oblika bolesti bjesnoće. Jedan o lik mogli bismo nazvati „tiha bjesnoća“, a drugi „goropadna bjesnoća“. Dok je ovaj drugi oblik dosta lako prepoznati, dotle je često vrlo teško upočetku ustanoviti tiha bjesnoću. Uslijed toga valja da vlasnik psa, pozorno prati svaku i najmanju promjenu životinje. Pokaže li se pas napadno miran, nehajan, neposlušna, skriva li se po kutevima, ispod raznih predmeta, a na poziv gospodara nerado ustaje, sve su to vrlo sumnjivi znaci. U drugim su opet slučajevima psi vrlo nemirni, grebu se s prednjim nogama, neprestano hodaju sobom, najednom stanu i gubicom hvataju zrakom, kao da bi htjeli zahvatiti muhu. Približi li se strani čovjek, pas ili druga životinja, tad će se bjesno pseto jače uzrujati, hvatat će gubicom ruku i htjeti ugristi. Obično u ovom stadiju ne će psi dovoljno jesti običnu hranu, već glodju razne predmete i počinju se pomalo siliti. Ovaj prvi stadij bjesnoće traje jedan do tri dana.

U drugom stadiju bolesti, bivaju psi mnogo zločudniji, grizljiviji, upravo bjesni. Sada se obično psi otklatare i grizu do čega dodju. Naidje li na čovjeka, ugrist će ga, premda bjesno pseto ne će izdaleka ravno na čovjeka navaliti, kako ljudi misle. Dosta je lako prepoznati bjesno pseto po lajanju. Tko je jedamput čuo lajanje bjesnog psa, odmah će prepoznati promukli zvuk laveža, koji je osobito karakterističan za bjesnoću.

(Nastavit će se.)

Odgovorni urednik: dr. Mijo Juratović.

F. Wagner, NASLJEDNIK

Prva hrvatska parna tvornica voštane robe i trgovina medom u Samoboru.

preporučuje prigodom Sviju Sveti svoje bogato skladište voštanih i stearin-sviječca sviju vrsta uz najumjerenije cijene.

Lovački pas od 2 mjeseca crni, duge dlake izgubio se je. Tko ga je našao, neka se javi kod g. S. Šeka uz primjerenu nagradu.

Svijete kao i dušice,

za grobove, najbolje vrste, preporučuje uz vrlo jeftinu cijenu

M. Škarek.

OGLAS.

Registar poreza na puške raspisanog za godinu 1910. — izložen je počam od sutra kroz vrijeme od 8 dana, to jest od 16. do uključivo 23. listopada t. g. svakomu na javni uvid.

Uvid u registar može se u gornjem roku te za vrijeme uredovnih sati u blagajničkom uredu trgovišnog poglavarstva obaviti; — a eventualni prigovori protiv nje mogu se podnijeti od dana izloženja registra za 15 dana, — za one pako kojima je prvi put pripisan ovaj porez — u istom roku od dana upisa poreza u poreznu im knjižicu — neposredno kr. financ. ravnateljstvu u Zagrebu.

U Samoboru 15. listopada 1910.

Načelnik:

Čop.

Bilježnik II.

Vuković.

Prodaje se

dobrovoljno kuća sa vrtom vlasništvo Gjura Cehulića u Mesničkoj ulici broj 9. Poblize kod g. Franje Golešića.

Prvi Samoborski

umjetni mlin na cigre s valcima i tvornica ječmenove kaše.

Izradjuje najfinije pšenično brašno i ječmenovu kašu uz najjeftinije cijene, te se preporučuje cijenjenom općinstvu Samobora i okoline.

Andro Nagode, Samobor.

Rendez-vous Samoboraca u Zagrebu.

Svratište k „Lovačkom rogu.“

Novo i krasno uređjene sobe s električnom rasvjetom. Elegantna restauracija. Izvrsna kuhinja, dobro vino i pivo, brza i točna posluga. Cijene umjerene.

M. Pilaj, svratištar

Tko hoće piti dobar

pelinkovac (bermet)

neka kupi samo svježe i dobre stvari za pravljenje pelinkovca preporučujem upravo prispjele sasvim svježe smokve, rožice, grozdice, vaniliju, orešak, bijeli i žuti šećer (kandis) itd.

V. Matota.

Opće poznata Osječka MARIJINA MAST

rabi se uspješno protiv pjege, nadaje za očuvanje lica, za njegu ruku itd.

Cijene jesu:
1 veliki lončić K 1.—
1 mali lončić K — 20

Sale se pouzdanom i to najmanje 2 velika ili 3 mala lonča.

Ljubarna Bajal Bajal ponuda,
Ivana Govortovića,
OSJEK I., Slavonija.
U Samoboru se dobiva u ljekarni M. KLEŠČICA.

Razglednice samoborske te razne druge, kao umjetničke, razni vidici, ruže, ljubovne, č. — stitke, d'eca itd. — dobiju se najjeftinije u papirnici S. Šeka, Trg Leop. Salvatora.

5500

sjedodžbi od liječnika i privatn. potvrđuju, da

KAISER-ove

prsne karamele sa tri omorike najuspješn. otstranjuju

Kašelj

promuklost, sluzavost, katar i kašalj iripavac

Omot 20 i 40 fil., svežanj 60 fil.

Dobiva se kod **MIRKA KLEŠČICA** ljekarnika u Samoboru.

Chinoferrin okrepljujuće sredstvo za slabe i nemoćne, te holesne na želuđu. Boca od pol litre K 2-40.

Dr. Milana Biščana probavni prašak za želuđac. Cijena kutiji 1 K.

Samoborska vinovica

za jačanje mišica i otstranjenja umornosti. Kod trganja i protiv glavobolji. — Cijena boci 1 K.

Balsam protiv kurjim očima

Sigurno sredstvo. Cijena boci 1 K.

Svedske kapi. Staro i prokušano sredstvo proti bolesti želuđca i pomanjkanju teka. Boce po 1 K i K 1-60.

Samoborske pilule za čišćenje.

Kutija K 1-20.

Praška za zube sve vrsti. Najfinije kefice za zube. Parfuma i sapuna samo najfinije vrste. Razne medicinske specialitete i kirurškičke sprave. Mineralne vode uvijek svježe punjene dobivaju se u

Ljekarni Mirka Kleščića

u Samoboru.

Bez konkurencije!

Nigdje ni bolje ni jeftinije!

Svoj k svome!

Samoborci, poduprite samoborski obrt!

1 kg bijelog samoborskog kruha 18 nvč.

1 kg raženog samoborskog kruha 16 nvč.

Najraznovrsnije pečivo, fino, ukusno, priznato najbolje kvalitete proizvodi i prodaje

I. hrvatska uzorna pekarnica u Samoboru

Eduarda Presečkoga.



Preporučujem p. n. općinstvu moje skladište svakovrsnih



optičkih predmeta

kao n. pr. očala, cvikera, povećala, stakla za očale i cvikere svih brojeva. — Na skladištu držim žepne i zidne ure njuhale, više vrsti budilica, te prodajem iste uz jednogodišnje jamstvo.

Popravci obavljaju se točno i brzo uz najumjerenije cijene.

IVAN SUDNIK, urar, Samobor.